
I.
Bóg zaprasza
na drogę zbawienia

1. Człowiek obrazem Boga

Minęły dwa miesiące kolejnych pięknych wakacji. Odpoczywając w różnych miejscach, spotkaliśmy wielu nowych ludzi, których do tej pory nigdy wcześniej nie widzieliśmy. Zawarliśmy nowe znajomości, a może nawet poznaliśmy prawdziwych przyjaciół, z którymi będziemy się starali utrzymywać kontakt przez kolejne długie lata.

Przez nasze wspomnienia przewijają się różne twarze. Jedne są pogodne, uśmiechnięte, inne zamyślane lub smutne. Może byliśmy także świadkami sprzeczki i widzieliśmy kogoś, kto miał bardzo zagniewany wyraz twarzy. Nie wiemy, dlaczego tak się stało, ale wiemy, że każdy człowiek na swój sposób jest wyjątkowy i inny. Jest osobą, a nie tylko osobnikiem.

Osoba sama ze swej natury wie o swoim istnieniu i może o sobie decydować. Człowiekowi przysługuje tytuł osoby, ponieważ został stworzony na obraz i podobieństwo Boga, który wszystko wie i może.

W Piśmie Świętym tylko stworzenie człowieka jest opisane dwukrotnie. Pierwszy opis powstał około 3000 lat temu:

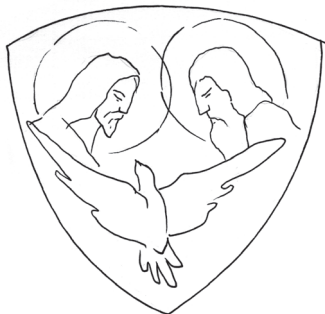
A wreszcie rzekł Bóg: „Uczyńmy człowieka na Nasz obraz, podobnego Nam. (...)” Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i niewiastę. (Rdz 1, 26-27)

Drugi jest od niego jeszcze starszy:

(...) wtedy to Pan Bóg ulepił człowieka z prochu ziemi i tchnął w jego nozdrza tchnienie życia, wskutek czego stał się człowiek istotą żywą. (...) Potem Pan Bóg rzekł:

„Nie jest dobrze, żeby mężczyzna był sam, uczynię mu zatem odpowiednią dla niego pomoc”. Ulepiwszy z gliny wszelkie zwierzęta lądowe i wszelkie ptaki powietrzne, Pan Bóg przyprowadził je do mężczyzny (...) Każde jednak zwierzę, które określił mężczyzną, otrzymało nazwę „istota żywa” (...) ale nie znalazła się pomoc odpowiednia dla mężczyzny. Wtedy to Pan sprawił, że mężczyzna pogrążył się w głębokim śnie, i gdy spał wyjął jedno z jego żeber, a miejsce to zapełnił ciałem. Po czym Pan Bóg z żeber, które wyjął z mężczyzny,

zbudował niewiastę. A gdy ją przyprowadził do mężczyzny, mężczyzna powiedział: „Ta dopiero jest kością z moich kości i ciałem z mego ciała! Ta będzie się zwała niewiastą, bo ta z mężczyzny została wzięta”. (Rdz 2, 7. 18-23)

Opis stworzenia Adama podkreśla, że ciało człowieka pochodzi z ziemi, a duch od Boga. Ze wszystkich stworzeń tylko człowiek, dzięki duszy, jest stworzony na obraz Pana Boga, czyli jest do Niego podobny. Jest to wyraz szczególnej relacji, jaka łączy Boga z człowiekiem. Człowiek jest niepowtarzalną osobą, w której ciało i dusza stanowią jedność. Poprzez ciało człowiek jest szczególnie złączony ze światem ziemskim, a poprzez duszę – ze światem duchowym. Dlatego ludzie żyjąc na ziemi, tak bardzo odczuwają potrzebę doświadczenia tego, co duchowe. Tęsknią za jednością z Bogiem, który z miłości dał im życie.

Obdarzając człowieka nieśmiertelną duszą, Pan Bóg dał mu:

- ☑ rozum, dzięki któremu człowiek może myśleć, poznawać Boga, siebie samego i cały otaczający świat;
- ☑ wolną wolę, dzięki której człowiek może wybierać to, co chce zrobić;
- ☑ zdolność do miłości, dzięki której człowiek może kochać Boga, drugiego człowieka i siebie samego.

W zdolności człowieka do kochania odsłania się najbardziej niepojęta Boża tajemnica, którą jest miłość. W Trójcy Przenajświętszej to właśnie ona łączy w doskonały sposób trzy Osoby Boskie: Boga Ojca, Syna Bożego i Ducha Świętego.

Życie miłością jest podstawową potrzebą i najważniejszym powołaniem każdego człowieka. Bóg stwarzając człowieka, zrealizował swój odwieczny plan miłości. Dzięki niej wszyscy ludzie mogą żyć w zjednoczeniu z Bogiem i innymi ludźmi. Są zdolni do życia miłością, która nigdy nie ustaje. Ludzie, choć różnią się między sobą, mogą żyć w jedności.

„Bóg stworzył człowieka na swój obraz i podobieństwo; powołując go do istnienia z miłości, powołał go jednocześnie do miłości”. (św. Jan Paweł II)

i

Osoba (z j. łac. *persona*) – określenie przysługujące jedynie Bogu, aniołom i człowiekowi. Odróżnia człowieka od świata rzeczy, roślin i zwierząt oraz wskazuje na jego podobieństwo do Boga.

W opisach stworzenia autor natchniony zwraca również uwagę na równość mężczyzny i kobiety. W drugim opisie mężczyzna, korzystając z daru wolności, nie przyjmuje żadnego stworzenia, które przyprowadza do niego Bóg. Nadaje im imiona, ale dalej odczuwa samotność. Dopiero kobieta uczyniona z jego

1. Człowiek obrazem Boga

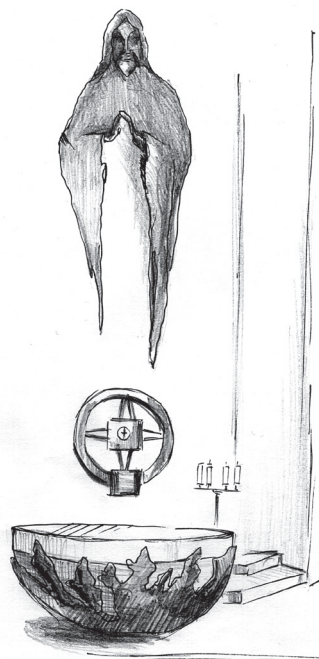
żebra jest mu równa. Jest osobą, z którą łączy się na całe życie. W opisie tym kobieta jest uczyniona z żebra, które osłania serce. Obraz ten podkreśla jej rolę w ochronie daru życia i miłości.

„Stworzyłeś nas (...) jako skierowanych ku Tobie. I niespokojne jest serce nasze, dopóki w Tobie nie spocznie”. (św. Augustyn)

Tak wspaniały plan Boga wobec człowieka został zniszczony na skutek grzechu pierworodnego, z którym wszyscy przychodzimy na świat. Grzech ten osłabia naszą wolę i powoduje, że popełniając inne grzechy niszczymy w sobie miłość i życie Boże. Jest nam trudno być prawdziwym obrazem Boga. Nadal jednak bardzo pragniemy i tęsknimy za zjednoczeniem z Bogiem. Dlatego Bóg Ojciec posłał na świat swojego Syna Jezusa Chrystusa, aby odnowił w ludziach Boży obraz. Każdy człowiek, który podąża za Chrystusem i żyje zgodnie z Jego nauką, staje się, dzięki łasce uświęcającej, dzieckiem Bożym, żyje pełnią Bożego życia, a obraz Boży jest w nim całkowicie odnowiony.

*Jezu cichy i serca pokornego,
uczyn serca nasze według serca Twego!*

Naszym zadaniem jest nieustanna troska, aby wciąż na nowo stawać się prawdziwym obrazem Boga. Aby żyjąc Jego miłością, obdarzać nią również bliźnich. To najprostszy sposób i jednocześnie najtrudniejsza droga, aby głosić Boga ludziom, którzy zapomnieli o Nim, albo nigdy o Nim nie słyszeli. Jednak i oni są stworzeni na obraz i podobieństwo samego Boga, a w ich sercach tli się odwieczne pragnienie miłości. Każdego dnia staraj się przykładem własnego życia, dobrym czynem i słowem rozpalic w nich płomień Bożej miłości.

? Co to znaczy, że człowiek jest stworzony na „obraz Boży”?

Człowiek został stworzony na obraz Boży to znaczy, że jest zdolny do poznania i pokochania, w sposób wolny, swego Stworzyciela. Jest on na ziemi jedynym stworzeniem, którego Bóg chciał ze względu na niego samego. (KKK)

1. Wykonując codzienny rachunek sumienia, staraj się każdego dnia sprawdzać, jaki obraz Boga przedstawiasz swoim postępowaniem innym ludziom.

2. Cel i szczęście człowieka

Gdy rozpoczynamy nasze życie, nie zastanawiamy się nad tym, dlaczego urodziliśmy się. Cieszymy się bliskością rodziców i otoczeni ich troskliwą opieką każdego dnia po prostu coraz bardziej staramy się poznać otaczający nas świat.

Dopiero gdy dorastamy, zaczynamy zadawać sobie pytania:

Dlaczego przyszlismy na ten świat? Co jest celem naszego życia? Jak możemy osiągnąć zamierzony cel?

Szukając odpowiedzi na te pytania, możemy zadać je ludziom starszym, tym którzy przeżyli już większość swojego życia. Dzięki temu będziemy mogli podjąć swoją własną decyzję, ale wykorzystując ich odpowiedzi.

Odpowiedzi, jakie usłyszemy, mogą być różne, w zależności od tego, do jakiego celu dążyli. Jedni ludzie stwierdzą, że zmarnowali swoje życie i gdyby mogli, natychmiast cofnęliby czas, aby podjąć w przeszłości inne decyzje. Drudzy powiedzą, że ich życie, choć trudne, było bardzo piękne i są wdzięczni za każdy dzień, który mogli przeżyć.

Czym kierowali się ludzie – podejmując swoje życiowe decyzje – którzy uważają, że zmarnowali swoje życie, a czym ci, którzy uważają, że dobrze wykorzystali dany im czas?

Niektórzy ludzie uważają, że celem życia powinno być zgromadzenie jak największej ilości dóbr materialnych. Starają się zarabiać dużo pieniędzy, kupując drogie markowe ubrania, samochody i budują wielkie wille. Wielu ludzi stara się również za wszelką cenę zdobyć władzę, sławę i poważanie wśród społeczeństwa. Jeszcze inni uważają, że najważniejsza w życiu jest dobra zabawa, utracenie poczucia czasu i rzeczywistości.

Jednak osoby, które to wszystko zdobyły i osiągnęły postawiony sobie w ten sposób cel, nadal odczuwają wewnętrzną pustkę i brak czegoś istotnego, wręcz najważniejszego. Doświadczyły zadowolenia, które jednak szybko minęło, pozostawiając po sobie poczucie niespełnienia. Ceną, którą musieli zapłacić za osiągnięcie swoich celów są choroby cywilizacyjne, nerwice, zawały, lęki, depresje i brak prawdziwie bliskich osób. Ich cele okazały się tylko przemijającymi przyjemnościami, a nie czymś trwałym. Nadal

2. Cel i szczęście człowieka

nie są szczęśliwi. Przyczyną tego może być również to, że w swoim życiu i postępowaniu nie liczyli się z innymi ludźmi. Byli egoistami, dla których ważne było tylko to, co sami chcieli osiągnąć. Inny sposób na osiągnięcie szczęścia wskazuje ludziom Pan Jezus. Chrystus przyszedł na świat, aby przekazać swoim uczniom miłość Boga Ojca i nauczyć ich, jak każdego dnia żyć miłością:

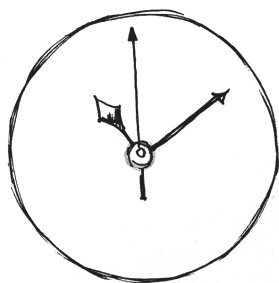
Jak Mnie umiłował Ojciec, tak i Ja was umiłowałem. Wytrwajcie w miłości mojej! (...)

To jest moje przykazanie, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowałem. (J 15, 9. 12)

Wypełniając nauczanie Pana Jezusa, już tu na ziemi budujemy Jego Królestwo. Dzięki temu w naszym życiu doświadczymy radości, pokoju, dobroci, miłosierdzia, życzliwości, przyjaźni i prawdziwej

wspólnoty. Staniemy się ludźmi szczęśliwymi. Jeżeli odrzucając miłość zgrzeszymy, Pan Jezus w sakramencie pokuty udziela nam przebaczenia i pomaga wrócić do życia w komunii z Bogiem, bliźnimi i samym sobą.

Jedynym celem naszego życia jest wieczne przebywanie z Bogiem w niebie, które da nam niekończące się, prawdziwe szczęście. Jest to cel ostateczny. Dążymy do niego każdego dnia, realizując różne cele cząstkowe (np. przygotowując posiłki, spotykając się z różnymi osobami).

Cele cząstkowe możemy osiągać dlatego, ponieważ Pan Bóg dał nam czas. Jest to szczególny dar, który jest jednocześnie naszym zadaniem. Nikt z nas nie wie, ile lat będzie trwało jego życie. Jedno jest pewne – czasu, który minie, nie możemy już przywrócić. Jeżeli cele cząstkowe będą grzechami, to oddalą nas od Boga, który jest naszym celem ostatecznym. Zmarnujemy dany nam czas. Będziemy wtedy również potrzebowali czasu na to, aby do Boga powrócić.

Dlatego rozpoczynając każdy nowy dzień, należy dobrze zastanowić się, w jaki sposób chcemy go przeżyć. Jakimi czynnościami chcemy go wypełnić i z kim chcemy się spotkać? Czy to, co zaplanowaliśmy, przybliży nas do Pana Boga, czy nas od Niego oddali?

2. Cel i szczęście człowieka

 Celem ludzkiego życia jest wieczne przebywanie z Panem Bogiem w niebie. Bóg dał każdemu człowiekowi nieskończone pragnienie szczęścia, które może zaspokoić tylko On sam. Początkiem naszego życia jest odwieczna miłość Boga. Ona jest również celem, do którego zmierzamy. Codziennie potrzebujemy Bożej łaski – pomocy, aby żyć miłością, która prowadzi do świętości.

Bycia szczęśliwym nie należy jednak odkładać na przyszłość. Każdy dzień jest po to, aby być szczęśliwym. Co da nam trwale poczucie szczęścia? To samo, co jest naszym początkiem i celem ostatecznym – życie miłością:

 Miłość jest dobrowolnym oddaniem swojego serca. To świadoma i trwała postawa czynienia dobra wobec drugiej osoby tak, jak wobec siebie samego.

? Co jest ostatecznym celem człowieka?

Ostatecznym celem człowieka jest wieczne zjednoczenie z Bogiem w niebie.

? Co daje człowiekowi szczęście?

Poczucie prawdziwego szczęścia daje człowiekowi życie wypełnione miłością do Boga, bliźnich i siebie samego.

1. Przeanalizuj jeden dzień z twojego życia, który ma 24 godziny. Wypisz cele cząstkowe, do których podążasz. Zastanów się, czy przybliżają cię one do celu ostatecznego, którym jest Bóg, czy od Niego oddalają. Jaki wniosek należy z tego wysnuć?

2. Co widzisz? Czy według ciebie szklanka jest w połowie pełna, czy w połowie pusta? Jakie znaczenie dla twojego życia będzie miało to, że będziesz się bardziej skupiał na tym, czego nie masz, czy na tym, co posiadasz? Co możesz zrobić z tym, co posiadasz?

3. Czytając „Hymn o miłości” (1 Kor 13, 3-8), zastanów się nad sytuacjami z codziennego życia, które on opisuje. Zapisz kilka z nich.

3. Prawo naturalne

Niezależnie od miejsca i czasu wszyscy ludzie zostali stworzeni na obraz i podobieństwo Pana Boga. Dlatego każdy człowiek jest wyjątkową osobą obdarzoną godnością przysługującą tylko ludziom. Stwarzając człowieka, Pan Bóg dał mu również rozum i wolną wolę, aby mógł kierować swoim postępowaniem oraz całym życiem. Dzięki temu człowiek może odkrywać Bożą wolę i zgodnie z nią postępować. W swoim myśleniu i rozumowaniu człowiek może jednak dopuścić się różnych pomyłek, których konsekwencją będą złe decyzje. Pan Bóg pragnie przed tym każdego uchronić, dlatego daje ludziom drogowskazy wytyczające właściwy kierunek postępowania. Są to normy moralne.

Z pierwszą normą moralną człowiek spotkał się już w raju. Sam z siebie nie potrafił rozpoznać, co jest dla niego dobre, a co złe. Miał posłuchać polecenia Pana Boga.

Pan Bóg dał człowiekowi taki rozkaz: „Z wszelkiego drzewa tego ogrodu możesz spożywać według upodobania, ale z drzewa poznania dobra i zła nie wolno ci jeść, bo gdy z niego spożyjesz, niechybnie umrzesz”. (Rdz 2, 16-17)

Człowiek jednak nie posłuchał Pana Boga. Wykorzystał otrzymany od niego dar wolnej woli, aby sprzeciwić się Bożemu nakazowi. Jego nieposłuszeństwo stało się pierwszym grzechem – grzechem pierworodnym. Po grzechu pierworodnym wolna wola człowieka była osłabiona. Ludzie wiedzieli, co jest dobre, a co złe, jednak dużo trudniej było im wybierać dobro i dobrze postępować.

Pan Bóg nie przestał jednak kochać ludzi. Nie pozostawił ich. Wkraczał w historię człowieka dając mu swoje Objawienie. W Starym Testamencie ludzie otrzymali Dekalog, który pomagał wszystkim rozpoznać co jest dobre, a co złe. Później posłał na świat swojego Syna Jezusa Chrystusa, który wyjaśnił ludziom, w jaki sposób należy wypełniać przykazania Dekalogu. W Ewangelii nauczał, że najważniejsze są przykazania miłości Boga i bliźniego, w których zawierają się wszystkie pozostałe przykazania.

Pan Jezus dał również ludziom „złotą regułę”, która w najprostszy sposób wyjaśnia, jak należy postępować:

Wszystko więc, co będziecie chcieli, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie! (Mt 7, 12)

Wszystkie drogowskazy spisane w Piśmie Świętym nazywamy prawem objawionym. Na nim powinno opierać się całe prawo ludzkie, czyli różne zbiory przepisów obejmujących całe społeczności, np. *Konstytucja* lub małe grupy społeczne, np. *Statut szkoły*, który obowiązuje tylko na terenie danej szkoły. W Kościele obowiązuje zbiór przepisów, które nazywamy prawem kanonicznym (kościelnym). Należą do nich przykazania kościelne.

Prawo – zbiór zasad (norm) postępowania.

Prawa, które Bóg od samego początku wpisał w naturę ludzką, nazywamy prawem naturalnym. Wiele uwagi właściwemu rozumieniu tego prawa poświęcił w swoim nauczaniu doktor Kościoła św. Tomasz z Akwinu (1225–1274).

Prawo naturalne, broniąc godności człowieka, jest wpisane w serce każdego człowieka. Określa najbardziej podstawowe prawa i obowiązki. Dał je ludziom Pan Bóg, aby umieli żyć we wspólnocie i potrafiliby razem dążyć do takich wartości, jak: dobro,

prawda, piękno i sprawiedliwość. Wszyscy są zobowiązani do postępowania zgodnie z jego zasadami, które powinny być również podstawą innych przepisów prawnych.

Prawo naturalne jest trwałe – nie ma na nie wpływu ani miejsce, ani czas lub zmieniające się poglądy i obyczaje. Nikt nie może człowiekowi tego prawa odebrać, bo jest wpisane w jego naturę. Obowiązuje niezależnie od tego, czy jest uznawane przez władze państwowe, czy nie. Jest prawem nadrzędnym (ważniejszym) od prawa ustanowionego przez ludzi. Człowiek ma prawo odmówić zastosowania się do prawa ustanowionego przez ludzi, jeżeli jest ono sprzeczne z prawem naturalnym.

3. Prawo naturalne

Według prawa naturalnego każdy człowiek ma prawo do:

- ☑ życia,
- ☑ wolności,
- ☑ zawarcia małżeństwa i zrodzenia dzieci,
- ☑ wychowania swoich dzieci,
- ☑ poznawania prawdy o Bogu,
- ☑ wyznawania własnej religii,
- ☑ życia w pokoju,
- ☑ posiadania własności,
- ☑ pracy.

Starajmy się każdego dnia postępować zgodnie z zasadami Boskiego prawa naturalnego. Są one głęboko wpisane w nasze serce. Zanim podejmiemy decyzję, zawsze zastanówmy się, czy sami chcielibyśmy, aby ktoś postąpił w ten sposób wobec nas.

Panie Boże, oświeć mój rozum, abym lepiej rozumiał twoje święte prawa. Pomóż mi zawsze właściwie rozpoznać, co jest dobre, a co złe. Daj mi siłę, abym mógł w każdej chwili, w każdym miejscu i w każdym czasie odważnie wybrać dobro. Amen.

? Co to jest prawo naturalne?

Prawo naturalne to podstawowe prawo, które Pan Bóg wpisał w serce każdego człowieka. Pozwala ono rozróżnić, co jest dobre, a co złe.

1. *Jak uważasz, dlaczego Pan Bóg wpisał w każdego człowieka normy prawa naturalnego. Co dzieje się dzięki temu na świecie?*

2. *Zastanów się i napisz, jak należy rozumieć słowa Pana Jezusa: **Wszystko więc, co będziecie chcieli, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie!** (Mt 7, 12). Podaj konkretne przykłady.*

4. Sumienie

Na początku Pisma Świętego autor natchniony opisał działanie Boga i człowieka, które obrazowo przedstawia, czym jest prawo dane przez Boga, a czym działanie sumienia. Drzewo, z którego pierwsi rodzice nie mieli zrywać owoców, symbolizuje prawo Boże, które ludzie mieli przestrzegać dla swojego dobra. Adam i Ewa bardziej jednak uwierzyli kłamstwu szatana i ulegli jego pokusie. Po złamaniu Bożego nakazu, pierwsi ludzie usłyszeli głos sumienia, który odezwał się w ich wnętrzu. Wiedzieli, że czyn, który popełnili, był zły.

Gdy zaś mężczyzna i jego żona usłyszeli kroki Pana Boga przechadzającego się po ogrodzie, w porze kiedy był powiew wiatru, skryli się przed Panem Bogiem wśród drzew ogrodu. Pan Bóg zawołał na mężczyznę i zapytał go: „Gdzie jesteś?” On odpowiedział: „Usłyszałem Twój głos w ogrodzie, przestraszyłem się, bo jestem nagi, i ukryłem się”. (Rz 3, 8-10)

Ludzie po grzechu pierwotnym zaczęli bać się Boga – swojego Stworzyciela i dobrego Ojca. Nie cieszyli się z Jego przyjscia, ale ukrywali się przed Nim.

Na dobre postępowanie człowieka składa się:

znajomość prawa Bożego

(można je określić jako zewnętrzne względem człowieka)

właściwa ocena sumienia

(można określić, że jest ono wewnętrzne – w sercu i umyśle człowieka)

W kształtowaniu dobrego sumienia pomagają przyjaźń z Chrystusem, a Jego łaska wspomaga w wybieraniu dobra. Pan Jezus w Ewangelii mówi o sobie:

Ja jestem drogą i prawdą, i życiem. (J 14, 6)

Ja jestem światłością świata. Kto idzie za Mną, nie będzie chodził w ciemności, lecz będzie miał światło życia. (J 8, 12)

Możemy być pewni, że Chrystus udziela swojego światła wszystkim ludziom, którzy pragną żyć w przyjaźni z Nim i proszą Go o taką łaskę. Dzięki Jego ŚWIATŁU będą wiedzieli, co czynić i jak żyć.

Sumienie to sanktuarium człowieka, gdzie przebywa on sam z Bogiem, którego głos w jego wnętrzu rozbrzmiewa. *św. Jan Paweł II*

Sumienie kształtuje się przez całe życie. Najpierw rodzice dziecka formują jego sumienie poprzez odpowiednie wychowanie. Później, po osiągnięciu dojrzałości, człowiek już sam odpowiada za wrażliwość swojego sumienia.

Dobrze ukształtowane sumienie działa przed dokonaniem czynu wskazując, czy będzie on dobry czy zły. Może również zacząć działać podczas wykonywania go lub po jego wykonaniu (wyrzuty sumienia).

Człowiek, który zna prawo Boże, a jego sumienie działa prawidłowo, zawsze bierze odpowiedzialność za to, co zrobił. W każdej sytuacji życiowej potrafi odróżnić dobro od zła i wybrać dobro, nawet w bardzo trudnych okolicznościach.

Jeżeli człowiek nie będzie troszczył się o swoje sumienie, to może doprowadzić do tego, że zacznie ono nieprawidłowo funkcjonować i będzie chore.

Choroby sumienia:

- ☑ szerokie – nie dostrzega, że popełniony czyn jest zły,
- ☑ wąskie – nazywa złym czyn, który taki nie jest,
- ☑ skrupulatne – odbiera pewność, czy dany czyn był dobry, czy zły; poddaje też w wątpliwość poprawność odbytej spowiedzi,
- ☑ faryzejskie – nakazuje szczegółowo przestrzegać przepisy prawa, zapominając jednocześnie o prawdziwym dobru człowieka.

W prawidłowym kształtowaniu sumienia pomagają życie w przyjaźni z Panem Jezusem, które wyraża się w: codziennej modlitwie, szczerym pragnieniu spotkania się w swoim sumieniu z Bogiem, codziennym rachunku sumienia, częstym przyjmowaniem Chrystusa w Komunii św. i regularnym przystępowaniu do sakramentu pokuty.

Gdy człowiek nie wie, co zrobić, sumienie mówi mu tylko jedno „SZUKAJ”.
ks. Józef Tischner

4. Sumienie

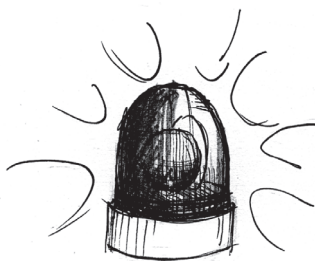
Istnieje zasada „klauzuli sumienia”, która polega na tym, że ani państwo, ani żadna instytucja społeczna nie może zmusić człowieka do działania wbrew swojemu sumieniu, np. nie można żądać od lekarza, aby działał na szkodę pacjenta. Najwięcej problemów następują sytuacje, w których jedna osoba ma decydować o losach innej, o jej życiu. Należy bardzo troszczyć się o wrażliwość swojego sumienia, aby również w tak trudnych sytuacjach podjąć właściwe decyzje i dobrze postąpić.

i

Sumienie – z j. łac. *conscientia* współwiedza tu: człowiek widzi swoje czyny po Bożemu.

Skrupulatny – z j. łac. *scrupulus* kamyk uwierający w bute. Skrupuł – dawna jednostka masy 1,056g.

Po dokonaniu złego czynu mogą (a nawet powinny) pojawić się wyrzuty sumienia wskazujące, że czyn, który popełniliśmy, był zły. Należy wtedy zmienić postępowanie, za popełniony grzech przeprosić Boga, a jeżeli był ciężki – pojednać się z Nim w sakramencie pokuty. Lekceważenie wyrzutów sumienia może

doprowadzić do tego, że człowiek przyzwyczai się do zła i grzech przestanie mu przeszkadzać. Skutkiem czego będzie całkowite oddalenie się od Boga i utrata Jego łaski. Aby tego uniknąć, każdy dzień powinniśmy kończyć prostym rachunkiem sumienia, prosząc Chrystusa, aby pomógł nam prawdziwie odpowiedzieć na dwa pytania:

Co zrobiłem dzisiaj dobrego?

Co zrobiłem dzisiaj złego?

W modlitwie powinniśmy również dziękować Bogu za dobro, które dzięki Jego łasce mogliśmy uczynić oraz ze szczerym żalem przeprosić Boga za wszelkie popełnione zło.

Nasze spotkania z Bogiem w sumieniu są zawsze wyjątkowe, ponieważ Pan Bóg każdego człowieka zna po imieniu i kocha z osobna.

? Co to jest sumienie?

Sumienie to wewnętrzny głos, który nakazuje w odpowiedniej chwili uczynić dobro i uniknąć zła. Jest obecne w sercu każdej osoby. Dzięki sumieniu i znajomości prawa Bożego człowiek może wziąć odpowiedzialność za swoje czyny i potrafi je ocenić jako dobre lub złe.

5. Dekalog prawem Boga dla ludzi

Pan Bóg stworzył człowieka i cały świat z miłości. Pragnął, aby ludzie odpowiedzieli również miłością na Jego miłość. Oni jednak źle wykorzystali wolność, którą otrzymali od Boga i okazali Mu nieposłuszeństwo popełniając grzech pierworodny. W ten sposób zburzyli Boży plan miłości. Pan Bóg nie zrezygnował jednak z ludzi i postanowił na nowo przywrócić utraconą przyjaźń. Nadal był im wierny. Wielokrotnie objawił się ludziom, czyli przedstawił im prawdę o sobie. Stary Testament poucza, że:

- ☑ Bóg uratował z potopu sprawiedliwego Noego,
- ☑ powołał Abrahama – ojca Narodu Wybranego i zawarł z nim przymierze obiecując mu ziemię, potomstwo i błogosławieństwo,
- ☑ otoczył szczególną opieką Naród Wybrany, w którym miał przyjść na świat Zbawiciel,
- ☑ powołał Mojżesza, przedstawiając mu swoje Imię – JAHWE (Jestem, Który Jestem), aby wyprowadził Naród Wybrany z niewoli egipskiej,
- ☑ zawarł przymierze z Izraelitami dając im poprzez Mojżesza prawo Dekalogu,
- ☑ posyłał do swojego Ludu proroków, którzy wzywali Izraelitów do nawrócenia i życia wiarą, przygotowując ich w ten sposób do przyjścia na świat Zbawiciela.

Ostateczne przymierze zawarł Bóg ze wszystkimi ludźmi, posyłając na świat swojego Syna – Jezusa Chrystusa. W Nim Bóg stał się człowiekiem i objawił prawdę o swojej miłosiernej miłości. Jezus z miłości oddał swoje życie za każdego człowieka, aby zbawić go od zła i grzechu.

Wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś Bóg do ojców przez proroków, a w tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez Syna. (Hbr 1, 1-2)

Dzięki Ewangelii Jezusa, wszyscy ludzie mogą poznać prawdę o Bogu pragnącym zbawienia każdego człowieka. To Chrystus, w którym nie było grzechu, daje przykład, jak żyć według Bożego planu miłości. Światło Ducha Świętego pomaga pójść za Jezusem każdemu człowiekowi, który uwierzy i zapragnie żyć miłością tak, jak Chrystus.

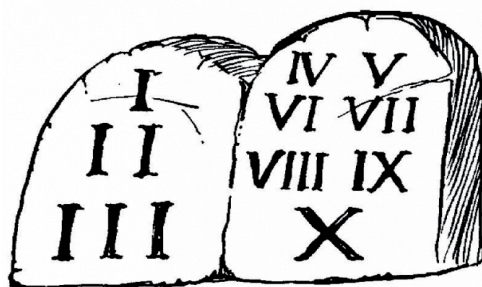
5. Dekalog prawem Boga dla ludzi

Na drodze prowadzącej człowieka do pełnego spotkania z Chrystusem, tak jak w dziejach Narodu Wybranego, Bóg postawił swoje przykazania, jako drogowskazy. Nazywamy je Dekalogiem. Pan Bóg przekazał je ludziom na dwóch kamiennych tablicach poprzez Mojżesza na górze Synaj. Miało to miejsce podczas wędrówki narodu wybranego do Ziemi Obiecanej około 1200 lat przed Narodzeniem Chrystusa.

DEKALOG

Jam jest Pan, Bóg twój, który cię wywiódł z ziemi egipskiej, z domu niewoli.

1. Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną.
2. Nie będziesz brał imienia Pana, Boga twego, nadaremno.
3. Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.
4. Czczij ojca swego i matkę swoją.
5. Nie zabijaj.
6. Nie cudzołóż.
7. Nie kradnij.
8. Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu.
9. Nie pożądaj żony bliźniego twego.
10. Ani żadnej rzeczy, która jego jest.

Przestrzegając Bożych przykazań, ludzie mogą budować świat, który jest zgodny z Bożym planem miłości. Bóg, dając je, wskazał co jest prawem i obowiązkiem każdego człowieka. Treść Bożych przykazań opiera się na Bożym prawie naturalnym, które jest wpisane w serce każdego człowieka. Spisane są w nich uniwersalne zasady postępowania, które łączą wszystkich ludzi. Są podstawą dobrego funkcjonowania każdego społeczeństwa.

Pan Jezus przychodząc na świat nie zniósł przykazań Dekalogu, ale nauczył ludzi, w jaki sposób należy je przestrzegać.

Nie sądzicie, że przyszedłem znieść Prawo albo Proroków. Nie przyszedłem znieść, ale wypełnić. (Mt 5, 17)

Przestrzegając przykazań Dekalogu zawsze należy kierować się miłością. Dlatego Pan Jezus zapytany, które przykazania są najważniejsze, wskazał spisane również w Starym Testamencie przykazania miłości Boga i bliźniego. Zawiera się w nich cały Dekalog.

Będziesz miłował Pana, Boga twójego, z całego swego serca, z całej duszy swojej, ze wszystkich swych sił. (Pwt 6, 5)

Dekalog – z j. gr. dziesięć słów.

Uniwersalny, tu: dotyczący każdego człowieka, który żyje na świecie w każdym miejscu i czasie.

5. Dekalog prawem Boga dla ludzi

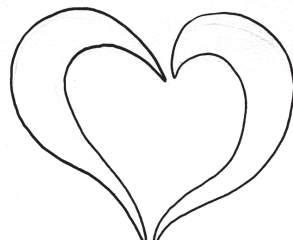
(...) **będziesz miłował bliźniego jak siebie samego.** (Kpł 19,18)

Pan Jezus wypełnił przykazania miłości całym swoim życiem i własną ofiarą, aż po krzyż, na którym oddał życie za każdego człowieka.

To jest moje przykazanie, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowałem. (J 15, 12)

Pan Jezus daje nam przykazanie miłości wzajemnej. To miłość, która ogarnia jednocześnie całą wspólnotę oraz indywidualnie każdego człowieka. Każdy jest niepowtarzalną osobą umiłowaną przez Boga, która tą miłością może obdarzyć innych ludzi. To jest podstawą cywilizacji miłości, w której może uczestniczyć każdy człowiek. Realizuje się ona w ośmiu błogosławieństwach, które można nazwać prawem Nowego Testamentu.

Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.
Błogosławieni, którzy się smucą, albowiem oni będą pocieszeni.
Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadą ziemię.
Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni.
Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią.
Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą.
Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi.
Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości, albowiem do nich należy królestwo niebieskie. (Mt 5, 3-10)

Należy starać się każdego dnia postępować zgodnie z błogosławieństwami Pana Jezusa. Umożliwiają one naśladowanie Chrystusa w miłości, a świat, w którym żyjemy, czynią lepszym.

BŁOGOSŁAWIONY = SZCZĘŚLIWY

? Czym jest Dekalog?

Dekalog to przykazania, które Pan Bóg dał ludziom, aby jasno przedstawić zasady prawa naturalnego, które człowiek osłabił w sobie popełniając grzech pierworodny. Należy je wypełniać zgodnie z przykazaniem miłości.

1. Wyjaśnij pojęcie „cywilizacja miłości”.
2. Co byłoby, gdyby wszyscy ludzie przyjęli Dekalog i według niego postępowali? Uzasadnij swoją odpowiedź.

